اشعاری برای افزایش روحیه مقاومت

نویسنده و شاعر کتاب «اشارات اشک» با اشاره به اهمیت و اثرگذاری زبان شعر در بیان مظلومیت‌های مردم فلسطین گفت: همان‌گونه که ما آثار شاعرانی چون محمود درویش را می‌خوانیم، مردم فلسطین هم اشعار ما را می‌خوانند و باید بتوانیم اشعاری برای افزایش روحیه مقاومت بسراییم.

سهرابی‌نژاد با اشاره به اهمیت زبان شعر در بیان مظلومیت‌های مردم فلسطین و جنایت‌های رژیم صهیونیستی تصریح کرد: شعر یک هنر کلامی است که زبان به زبان، سینه به سینه و گوش به گوش می‌گردد و بعد وسیعی دارد که تاکنون خیلی مؤثر بوده است. این شاعر و نویسنده پیشکسوت کشور گفت: ملت فلسطین اکنون یک ملت بزرگ و عظیم‌الشان است که در یک زندان روباز به نام غزه زندگی می‌کنند. وی تصریح کرد: بی‌شک اشعار ما به گوش آنها می‌رسد، ترجمه می‌شوند، می‌شنوند، می‌بینند و روحیه‌شان بیشتر می‌شود. سهرابی‌نژاد تاکید کرد: بایدن یا نتانیاهو و امثال اینها که رجز می‌خوانند باید بفهمند که رفتنی هستند. ما با نگاهی به فیلم‌ها می‌بینیم در چه جنایت‌هایی با بمب‌های یک تنی و ۱۰تنی بچه‌ها را در مدرسه، بیمارستان و زمین بازی به شهادت می‌رسانند و دم از انسانیت و اخلاق و مظلومیت می‌زنند. وی گفت: ۷۵ سال است که صهیونیست‌ها با جنایت علیه زندگی با خون مردم مظلوم و بی‌دفاع رشد کردند.

در گفت‌وگو با مسعود شجاعی طباطبایی کاریکاتوریست مطرح شد

افشاگری با کاریکاتورهای سیاه غزه

نسرین پوربختیار
گروه فرهنگ و هنر

اکنون که آتش جنگ زمینی رژیم صهیونیستی در نوار غزه زبانه کشیده و مردم و کودکان مظلوم فلسطین آماج حملات متعدد هستند، قلب هر انسانی برای این وضعیت می‌تپد و اندوهناک است. در این میان وظیفه هنرمندان که بیش از هر شخص دیگری با احساسات‌شان به خلق یک اثر می‌پردازند، بیشتر است و احساس مسئولیت می‌کنند. پس از طوفان‌الاقصی تمام هنرمندان از هر طیفی به این اتفاق و به‌خصوص بمباران بیمارستان غزه، واکنش گسترده‌ای نشان دادند و آن را فاجعه‌ای برای بشریت به حساب آوردند.

سید مسعود شجاعی طباطبایی، کاریکاتوریست مطرح بین‌المللی نیز که تابه‌حال حضور فعال و مؤثری در زمینه آثار کاریکاتور مقاومت داشته، چند اثر جدید در حوزه غزه خلق کرده و معتقد است آثار هنرمندان در شرایط فعلی بیش از هر زمانی باید نمایانگر اقتدار فلسطینیان باشد. به همین بهانه گفت‌وگویی با این هنرمند ترتیب دادیم که در ادامه از نظر می‌گذرانید.

با توجه به اتفاقاتی که این روزها در غزه افتاده و حملات رژیم صهیونیستی به فلسطین روزبه‌روز در حال تشدید است، نقش و وظیفه هنرمند در شرایط کنونی غزه چیست و چه کاری باید انجام دهد؟

شغل و کار ما کاریکاتور است و به‌طورکلی هنری معترض و افشاگر شناخته می‌شود. باید از این زمینه هنری کمک بگیریم و در چند حوزه می‌توانیم وارد شویم. اولین کار افشا و اعتراض است. متأسفانه در شرایط فعلی تمامی کفر پشت سر رژیم صهیونیستی کودک‌کش قرار گرفته و به شکل شتاب‌زده‌ای بایدن، مکرون و دولت‌های غربی پیام خودشان را به آنجا می‌رسانند که بگویند ما پشتیبان شما هستیم.

به نظر می‌رسد سازمان ملل به‌طورکلی تعطیل است و نقش حاشیه‌ای دارد و درنهایت محکوم می‌کند و نمی‌تواند کار موثری انجام دهد. اخیرا دبیرکل موضعی را در رابطه با نسل‌کشی گرفت، اما سخنگوی اسرائیل گفت ما حاضر به مذاکره با شما نیستیم. به‌جز این، همیشه این بحث مطرح می‌شود که چرا سازمان ملل را به آمریکا برده‌اند؟ در رابطه با سازمان ملل نیز آثار هنری و کاریکاتور زیادی خلق کرده‌ایم.

سازمان ملل نیز قطعنامه‌ای علیه این جنایت و نسل‌کشی صادر کرد که هیچ اهمیتی به آن ندادند. هیچ اسمی برای این وضعیت جز قانون جنگل نمی‌توانیم بگذاریم. اگر به تمام این اتفاقات نگاه کنیم، چیزی جز پلشتی و زشتی نمی‌توانیم ببینیم، چون تمام جهان کفر در کنار آنها ایستاده و تنها ۳-۲ کشور هستند که محکوم می‌کنند یا مخالف اینها هستند. ما در این حوزه کار کرده‌ایم و باید تمام اینها افشا شود. غیر از افشاگری، موضوع اعتراض نیز در رابطه با سازمان ملل مطرح می‌شود که چرا چنین سیستم ناکارآمدی در دنیا وجود دارد که نمی‌تواند حق را بگیرد؟! ما در قالب طرح‌های کاریکاتوری این را افشا می‌کنیم که تمام رسانه‌ها در کنار رژیم صهیونیستی می‌ایستند. همچنین به دروغ‌های عجیب اعتراض داریم. به‌عنوان‌مثال بیمارستان را می‌زنند و نیویورک‌تایمز که رسانه خودشان است می‌گوید انفجار از سمت رژیم صهیونیستی بوده، ولی قبول نمی‌کنند. بایدن هم می‌گوید که اینها کودک کشتند و نشریات آمریکایی این اتفاق را نفی یا در قبال آن سکوت می‌کنند. اگر هم اعلام می‌شود که اشتباهی شده، آن‌قدر کوتاه است که در بازتاب رسانه‌ای دیده نمی‌شود.

> **ما انسانیم و باید همدردی در وجود ما شکل بگیرد و اگر کسی کاری نکند، وظیفه ما سنگین‌تر می‌شود**

به نظر می‌رسد با توجه به آثار هنری که در گذشته در راستای مظلومیت فلسطینی‌ها تولید شده، امروز آثاری که بعد از طوفان‌الاقصی شکل گرفتند رویکرد متفاوتی دارند و بیانگر قدرت و اقتدار فلسطینیان هستند. آیا به نظر شما این موضوع ادامه‌دار است؟

بله، یکی از کارهای دیگر در حوزه کاریکاتور این است که دشمن را هجو کنیم. این هجو در کارهایم به گونه‌ای است که یک موش را در تله طوفان‌الاقصی گیر انداخته. همچنین یک سرباز را دارم که با تمام امکانات نظامی شبیه یک موش است که می‌ترسد و ما در این قالب قدرت فلسطینیان را نشان می‌دهیم. به هرجهت، شرایط ما عادی نیست و باید کار کنیم. هر آدم منصف و منطقی در این شرایط اگر ناراحت نباشد یا احساس همدردی نداشته باشد، نمی‌توانم او را درک کنم. حتی آن آزاده غیرمسلمان در برزیل این احساس همدردی را دارد و یک اثر هنری را خلق می‌کند. بالاخره ما انسانیم و باید این همدردی در وجود ما شکل بگیرد و اگر کسی کاری نکند، وظیفه ما سنگین‌تر می‌شود و باید بار آنها را هم به دوش بکشیم.

تکنولوژی چقدر می‌تواند در آثار تجسمی مربوط به حوزه مقاومت و فلسطین تأثیر بگذارد؟

تکنولوژی هم می‌تواند به ما برای خلق تصاویری برای افشای دروغ‌ها و روشن‌شدن حقایق کمک کند و هم گاهی به کمک فتوشاپ تصاویری می‌سازد که اصلا وجود خارجی ندارد. در این شرایط این وظیفه ماست که در قالب‌های مختلف تمام توانمندی خود را به‌کارگیریم. حتی کمپانی دیزنی اعلام می‌کند دومیلیون دلار برای حملات اسرائیل اختصاص می‌دهد. البته به نظرم این مبلغ صوری است و به خلق کارهایی اختصاص می‌دهند که افکارعمومی و مردمی که دور از این اتفاقات هستند را تغییر دهد و مظلوم‌نمایی کنند. بنابراین، اینها جزو مباحثی است که باید روی آنها کار کنیم و خصلت کاریکاتور نیز همین است و آنچه ما در این شرایط به کار می‌بریم طنز سیاه است؛ یعنی خنده بر لب نمی‌آورد بلکه مردم را وادار به تفکر می‌کند. از طرف دیگر، ما کارهایی روحیه‌بخش را انجام می‌دهیم. به‌هرحال، افراد زیادی در دنیا نگران این قضیه و موضوع هستند و ما باید امید داشته باشیم که این اتفاقات به پیروزی ختم می‌شود. درست است که صهیونیست‌ها این اتفاقات را رقم زدند، اما آینده در اختیار مردم حقگوست.

> **خصلت کاریکاتور طنز سیاه این است که خنده بر لب نمی‌آورد بلکه مردم را وادار به تفکر می‌کند**

یک‌سری مباحث هم وجود دارد که حاشیه درست می‌کند و هیچ ربطی به جنگ ندارد و اتفاق اصلی، یعنی نسل‌کشی را زیر سؤال می‌برد. ما باید شبانه‌روز در این زمینه کار کنیم.

مجموعه‌ای را آماده می‌کنیم که ان‌شاءا... تا دو روز دیگر به نمایش درمی‌آید. من واقعا نه روز دارم و نه شب و از این هجمه شبانه‌روزی ناراحتم. تلاشم این است که این احساس را در کارهایم، که ۱۲ کار جدید است، نشان دهم. نمایشگاه حاضر نه‌فقط آثار ایرانیان، بلکه آثار هنرمندان خارجی را دربرمی‌گیرد. هنرمندان برزیلی غیرمسلمان به‌قدری در این نمایشگاه حضور مؤثری داشتند که ما باید به‌نوعی قدردان این عزیزان در شرایط سخت باشیم، چون رسانه‌های دنیای کفر اجازه دیده‌شدن‌شان را نمی‌دهند.

هوش‌مصنوعی که مستقیم برآمده از تکنولوژی امروز است، در زمینه بیان آثار هنری تجسمی حوزه مقاومت چقدر می‌تواند تأثیر بگذارد؟

کسی که با هوش مصنوعی کار می‌کند باید هنرمند باشد، چون این طیف می‌دانند چگونه باید با این تکنولوژی مواجه شوند. همان‌گونه که گفتم، می‌توانیم از تکنولوژی هوش مصنوعی هم به شکل مثبت و هم به شکل منفی استفاده کنیم.

در قضیه بمباران بیمارستان دیدیم که با کمک نقاشی و هوش مصنوعی چه آثاری خلق شد و برای کودکان کشته‌شده بال‌هایی کشیدند که بر فراز شهر در حال پرواز بودند. به نظرم هوش مصنوعی تنها یک ابزار است و هیچ‌گاه جای هنرمند کاریکاتوریست که با احساسش اثری را خلق می‌کند، نمی‌گیرد.

برش

موش‌هایی در لباس جنگجو

مسعود شجاعی‌طباطبایی در طول ۲۰ روز اخیر از آغاز طوفان‌الاقصی، نزدیک به ۱۰ اثر هنری تولید کرده که در آنها ماهیت پوشالی رژیم صهیونیستی و چهره جنایتکار آنها را سوژه آثارش قرار داده است. او روز گذشته نیز با توجه به حمله زمینی ارتش رژیم اشغالگر قدس به غزه، کارتونی در اختیار روزنامه جام‌جم قرار داد که سربازان اسرائیلی را در لباس جنگجویانی با انواع و اقسام تجهیزات نشان می‌داد که همچون موشی از نیروی مقاومت فلسطین هراسان هستند. در این اثر به‌خوبی نشان داده شده که ماهیت درونی رژیم اشغالگر قدس چیست.

زاویه‌دید

رضا آشفته | منتقد و نویسنده

نقدی بر نمایش در انتظار گودو کار مازیار لرستانی

بردوباخت یک اقتباس

مازیار لرستانی موفق شده یک اقتباس ساده و ایرانی را از متن شناخته‌شده «در انتظار گودو»ی ساموئل بکت به صحنه بیاورد. او توانسته به گویش لری، مازنی و تا حدی نیز انگلیسی، فارسی و ترکی این متن عمیق و پیچیده را برای مخاطب ایرانی قابل‌فهم‌تر سازد و شاید مهم‌ترین نکته در این اقتباس، ساده‌سازی و بیان صریح‌تر این متن باشد. اما مازیار لرستانی در یک دوگانه کار خود را قابل پذیرش و تردید ساخته است.

او در پاره اول به اتکای متن بکت به بازآفرینی آن پرداخته و معادل با آن از ساختار روحوضی تا حد زیادی بهره گرفته که موقعیت را به نوعی کمدی نشان دهد. اما در پاره دوم که در واقع تکرار پاره اول متن بکت است چندان پیرو آن نبوده و به بیان نکاتی پرداخته که به‌گونه‌ای در رد و نقد پاره اول و کلیت متن بکت مطرح می‌شود و همین خود باعث شده که زبان و بیان نیز معمولی‌تر شود و چندان نیز تابع ساختار و دستگاه فکری مشخصی نیست و نمی‌تواند آن موفقیت نسبی پاره اول را تکرار کند.

به هر تقدیر او و متوجه شده که این متن قابلیت آداپته شدن را دارد و به زبان لری موقعیت سخت و پیچیده ولادیمیر و استراگون و در ادامه لاکی و پوتزو را برای ما بازآفرینی می‌کند و این همان بیان ساده‌تر و صریح‌تری است که پل ارتباطی بین مخاطب و متن را تضمین می‌کند.

بازیگران نیز در پاره اول با اتکای به چنین ساختار و رویکردی راحت‌تر خلاقیت فردی خود را تبدیل به خلاقیت گروهی کرده‌اند و بانی شگفتی مخاطب شده‌اند چون نوع مواجهه تازگی دارد و می‌تواند برای دقایقی مخاطب را سر جایش میخکوب کند و این یعنی کامیابی نیمه‌کاره‌ای که به پاره دوم سرایت نمی‌کند و انگار لرستانی خواسته خود را بر جهان متن سوار کرده و ناگفته‌هایش را ابراز کند.

شاید شتاب در بیان آن گفته‌هاست که حال اجرا را به سمت و سوی شعاری شدن سوق می‌دهد و نمی‌تواند زیرکی پاره اول را بر ما معلوم کند که در نهایت نیز می‌خواسته فلسفه بکت را زیر سؤال ببرد و از منظر خویش این موقعیت لبریز از اسارت و بردگی را ضمن واکاوی ویران سازد. اما فقط به بیان آن پرداخته و در عمل نمی‌تواند و نمی‌شود آن را به موقعیتی تازه و دگرگون شده تبدیل کند؛ حتی تا حد زیادی شعارها در پایان آزاردهنده است و مخاطب چندان متوجه آن نمی‌شود که چرا باید آن متن زیبا و درخشان این‌گونه مورد کم‌لطفی واقع شود.

البته اگر در دل ساختاری مثل تعزیه به بازنمایی یک موقعیت تراژیک می‌پرداخت، حتما موفقیت نسبی پاره اول دوباره در پاره دوم نیز تکرار می‌شد و ما با یک کمدی تراژدی درجه یک همراه می‌شدیم و جای هیچ‌گونه حسرتی نیز باقی نمی‌ماند.

در جمع‌بندی، می‌توان جسارت مازیار لرستانی را تقدیر کرد که توانسته چنین مواجهه‌ای را انجام دهد اما شتاب او برای رسیدن به آنچه که باید، زحماتش را به بیراهه می‌برد و نتیجه چندان نیز خوشایند و مطلوب نیست اما این خود مقدمه‌ای برای دگرگونی متن‌های بزرگ و معاصر است که می‌تواند تئاتر ما را به‌گونه‌ای قابل فهم‌تر ممکن سازد.

نگارخانه

نمایش ۳۰ پوستر منتخب درباره غزه

۳۰ پوستر منتخب از آثار طراحی شده توسط هنرمندان ایرانی و خارجی همزمان با ۱۳آبان در دانشگاه تهران و فرهنگسرای اشراق به نمایش گذاشته شد. حملات وحشیانه رژیم غاصب صهیونیستی و رقم زدن جنایاتی دردناک علیه مردم مظلوم غزه، موجی از خشم و نفرت را در سراسر دنیا به همراه داشته است. در کنار واکنش‌های مجازی و پویش‌های اینستاگرامی برای محکومیت این اقدام، جمعی از هنرمندان ایرانی و خارجی نیز با خلق آثار هنری به‌ویژه عکس و پوستر نسبت به اتفاقات غزه واکنش نشان دادند. فرهنگسرای اشراق همزمان با فرارسیدن روز ۱۳ آبان، مجموعه‌ای منتخب از پوسترهای هنرمندان ایرانی و خارجی را در قالب یک نگارگذر با عنوان «دنیای آینده، دنیای فلسطین» به نمایش عموم گذاشته است. در این نمایشگاه، ۳۰ پوستر از آثار طراحی شده توسط هنرمندان ایرانی و خارجی با موضوع مظلومیت غزه و جنایت‌های رژیم صهیونیستی در معرض دید عموم گذاشته شده است. بر این اساس، نمایشگاه پوستر «دنیای آینده، دنیای فلسطین» از امروز در فرهنگسرای اشراق و دانشگاه تهران آغاز به کار کرده و تا ۱۴آبان پذیرای عموم مردم خواهد بود.

شاعرانه

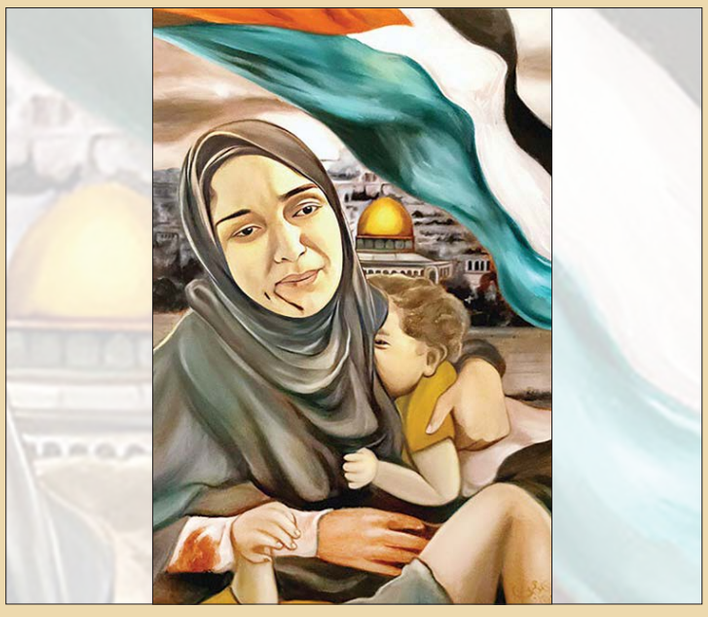
محفل شعر «سحر نزدیک است»

محفل شعر «سحر نزدیک است» با حضور شاعران شعر انقلاب و مقاومت روز دوشنبه ۸ آبان ۱۴۰۲ از ساعت ۱۴ تا ۱۷ در سالن کوثر نهاد ریاست جمهوری برگزار می‌شود. محمدمهدی عبداللهی، شاعر و دبیر این محفل ادبی گفت: جمعیت دفاع از ملت فلسطین با همکاری کمیته حمایت از انتفاضه ملت فلسطین نهاد ریاست جمهوری و دبیرخانه دائمی کنفرانس بین‌المللی حمایت از انتفاضه فلسطین مجلس شورای اسلامی در لبیک به فرمایشات امین شعر انقلاب، مقام معظم رهبری حفظه‌ا... مبنی بر انعکاس حماسه بی‌نظیر ملت فلسطین در قالب شعر، با حضور شاعران برجسته شعر انقلاب و مقاومت برگزار می‌کند. او گفت: در این محفل شعر شاعرانی چون علیرضا قزوه، علی‌محمد مؤدب، ناصر فیض، محمود اکرامی فر، مصطفی محدثی خراسانی، علی داوودی، احمد بابایی، محمود حبیبی کسبی، محمدمهدی عبداللهی، مرتضی حیدری آل‌کثیر، غلامرضا آقاسی، علی‌اکبر فرهنگیان، نغمه مستشارنظامی، سعیده حسینجانی، حسنا محمدزاده، فریبا یوسفی، مریم رزاقی، عارفه دهقانی، محدثه آشتیانی، زهرا سادات قاسمی و... شعرخوانی خواهند داشت. در این مراسم فاطمه صدرزاده (دختر شهید صدرزاده) نیز دلنوشته‌ای را به کودکان غزه تقدیم خواهد کرد.

قاب

«داغ امت»

مصطفی دارابی، هنرمند نقاش در حاشیه گردهمایی بزرگ هنرمندان در حمایت از مردم مظلوم فلسطین در موزه هنرهای معاصر تهران، اثری با عنوان «داغ ملت» خلق کرد. این اثر در محکومیت جنایت علیه زنان، کودکان و غیرنظامیان غزه و فلسطین است. اثری که دارابی درباره آن می‌گوید: کودکان آیینه معصومیت خدا روی زمین هستند. آنها هیچ دفاعی نسبت به حوادث از خود نداشته و رویاهای کودکانه آنها فقط محدود به بازی‌های‌شان می‌شود. خشونت علیه کودکان و زنان در تمام جوامع انسانی محکوم و محدود به جهان اسلام نیست و امید است جوامع مسئول بشری در سراسر دنیا نسبت به این مسأله چاره‌ای بیندیشند. این سطح از خشونت رژیم غاصب صهیونیستی مرا بر آن داشت تا نسبت به این اتفاق وحشتناک قدمی بردارم و «داغ امت» را با هدف نمایش مظلومیت زنان و کودکان فلسطینی روی بوم بیاورم.